

Notă informativă
a proiectului de hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului sanitar cu privire la
stabilirea conținutului maximal admisibil de acizi grași trans în produsele alimentare

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de hotărâre de Guvern privind aprobarea Regulamentului sanitar cu privire la stabilirea conținutului maximal admisibil de acizi grași trans în produsele alimentare este elaborat de Ministerul Sănătății.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
În prezent, există o bază de dovezi copleșitoare cu privire la efectele negative asupra sănătății ale consumului de grăsimi trans. Grăsimile trans provin din două surse principale: surse naturale (lactate și carne de rumegătoare – vaci, oaie etc.) și surse produse industrial (uleiuri parțial hidrogenate). Acizii grași trans produși industrial sunt un tip de grăsimi care se formează în rezultatul unui proces tehnologic de transformare a uleiului vegetal din forma lichidă într-o structură solidă. Acestea se utilizează la scară largă în industria alimentară pentru a crește durata de valabilitate și a îmbunătăți textura alimentelor procesate. Categoriile de produse care pot conține în abundență AGT includ margarina, cremele tartinabile, biscuiții și alte fursecuri, produse semipreparate, cartofi prăjiți, etc. Un studiu realizat în Republica Moldova, care a examinat mediul alimentar din mun. Chișinău, a relevat că produsele alimentare comercializate în unitățile de comerț ambulant, fast-food și supermarket conțin frecvent cantități crescute de AGT. Astfel, în peste 60% din toate produsele analizate conținutul de AGT a depășit limita recomandată și legiferată recent în majoritatea țărilor Europene. Cercetările nu au identificat niciun rol nutrițional pozitiv pentru grăsimile trans produse industrial, în afară de a fi o sursă potențială de energie. În același timp, consumul de AGT determină un risc considerabil sporit pentru bolile cardiovasculare și este asociat cu apariția obezității, a diabetului zaharat, cancerului și altor boli cronice. De menționat că, în Republica Moldova bolile cronice netransmisibile reprezintă o povară considerabilă pentru sistemul de sănătate și bunăstarea populației. Rata mortalității prin boli cardiovasculare în Moldova este aproape de două ori mai mare decât media europeană, iar bolile de inimă, accidentul vascular cerebral și cancerul sunt principalele cauze de deces. Astfel, acumularea informațiilor științifice despre efectele negative ale AGT asupra sănătății, care sunt bine documentate și dincolo de orice controversă, a determinat necesitatea unor măsuri pentru a reduce consumul AGT. Acizii grași trans nu au beneficii cunoscute pentru sănătate și pot fi înlocuite în alimente cu sursele alternative de grăsimi fără a le compromite textura sau gustul. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) susține ca îndepărtarea uleiurilor vegetale parțial hidrogenate din alimentație conduc la beneficii substanțiale asupra stării de sănătate și reprezintă o intervenție cu impact major în ceea ce privește reducerea riscului de boli cardiovasculare. În a. 2003, OMS a emis primele recomandări oficiale privind reducerea cantității de grăsimi trans în dietă și a publicat o serie de rapoarte tehnice care au concluzionat că aportul de AGT ar trebui să fie cât mai scăzut posibil. În a. 2009, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară a adoptat un aviz științific cu concluzii similare. În a. 2015, Comisia Europeană a adoptat un raport privind acizii grași trans în produsele alimentare, care a concluzionat că stabilirea unei limite legale pentru acizii grași trans industriali în produsele alimentare pare a fi măsura cea mai eficientă pentru sănătatea publică, protecția consumatorilor și compatibilitatea cu piața internă. În 2018, OMS a recomandat eliminarea completă a grăsimilor trans din producția industrială la

nivel mondial până în 2023.

Deși unele companii alimentare și-au reformulat voluntar produsele pentru a reduce conținutul de grăsimi trans și au modificat rețetele astfel, încât să înlocuiască într-o proporție cât mai mare acizi gras trans, cea mai eficientă și consecventă modalitate de a elimina AGT industriali din alimentație este introducerea și aplicarea măsurilor regulatorii cu restricționarea utilizării AGT la producerea alimentelor.

Un șir de țări europene (precum Danemarca, Elveția, Austria, Ungaria, Norvegia), începând cu aa. 2000, au pus în aplicare măsurile legislative de restricționare a conținutului de AGT în alimente. Ulterior în 2019, Comisia Europeană a aprobat Regulamentul prin care toate statele membre au fost obligate să limiteze cantitatea de AGT la maximum 2 grame la 100 de grame de grăsime din conținutul produselor alimentare. Astfel, din 01 aprilie 2021 în toate țările UE sunt interzise spre comercializare produsele care nu sunt conforme cu cerințele privind conținutul de AGT în alimente. În Republica Moldova, măsurile privind eliminarea grăsimilor trans din produsele alimentare au fost incluse în obiectivele și acțiunile Programului Național în domeniul alimentației și nutriției 2014-2020, care însă nu au fost realizate până în prezent.

În contextul celor expuse mai sus, considerăm necesar adoptarea măsurilor regulatorii pentru a restricționa conținutul AGT produși industrial în toate produsele alimentare puse în circulație în Republica Moldova.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul de act normativ este elaborat în contextul armonizării legislației naționale cu legislația comunitară referitor la siguranța produselor alimentare și anume: Regulamentul (UE) 2019/649 al Comisiei din 24 aprilie 2019 de modificare a anexei III la Regulamentul (CE) nr. 1925/2006 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește acizii grași trans, alții decât acizii grași trans care se găsesc în mod natural în grăsimile de origine animală, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 110/17 din 25 aprilie 2019.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de regulament propus spre aprobare prevede implementarea politicii de reducere a consumului de grăsimi trans în populație prin stabilirea unor limite obligatorii pentru conținutul de acizi grași trans în produsele alimentare. Astfel, producători și comercianții din sectorul alimentar vor avea obligația să pună pe piață doar produse alimentare cu un conținut de AGT de maxim 2g/100 g de grăsimi (nivelul recomandat de OMS și stabilit de majoritatea țărilor care au pus în aplicare asemenea reglementări, inclusiv prin Regulamentul UE).

Cerințele regulamentului se vor aplica tuturor produselor alimentare destinate consumatorului final, inclusiv celor provenite din alte țări și importate pentru plasarea pe piață în Republica Moldova.

Pentru a permite operatorilor economici din sectorul alimentar să se conformeze la noile cerințe care se stabilesc prin regulamentul elaborat, este prevăzută o perioadă tranzitorie. Astfel, produsele alimentare care nu sunt conforme nu vor mai putea fi introduse pe piață după expirarea termenului de 12 luni de la data publicării Regulamentului aprobat.

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor va monitoriza respectarea conținutului de acizi grași trans admisibil în produse alimentare plasate pe piață. Stabilirea conținutului de acizi grași trans va fi efectuată prin metode de analize validate de către laboratoare acreditate.

Totodată, pentru a aduce în concordanță cadrul normativ existent cu prevederile Regulamentului elaborat, proiectul vine cu completări la HG nr. 899/2017 *pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind adaosul de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip în produse alimentare*, cu includerea în lista substanțelor a căror utilizare în

produsele alimentare este interzisă, supusă restricțiilor sau se află sub control a prevederilor privind conținutul maximal admisibil de acizi grași trans. În același timp, proiectul prevede simplificarea procedurilor aplicate în cazul produselor alimentare cu adaos de vitamine și minerale, precum și de anumite substanțe de alt tip prin excluderea procedurii de notificare anterior plasării pe piață, care este una excesivă și nu corespunde recomandărilor autorităților europene în domeniul siguranței alimentelor pentru aceste categorii de produse. De menționat că, o măsură complementară pentru reducerea consumului de AGT se referă la etichetarea obligatorie și introducerea cerințelor legale ca conținutul de grăsimi trans din alimente să fie afișat cu acuratețe pe eticheta nutrițională. În acest sens, reieșind din cadrul legal național care reglementează acest domeniu, recent a fost elaborată inițiativa legislativă care prevede o serie de modificări și completări la Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare (inițiativa legislativă nr. 335 din 19.08.2022). Proiectul de Regulament propus spre aprobare și inițiativa legislativă menționată se completează reciproc și asigură punerea în aplicare a politicilor complementare pentru a elimina AGT din alimente și a furniza pe piață produsele alimentare sigure și inofensive pentru sănătatea populației.
5. Fundamentarea economico-financiară Implementarea proiectului nu va presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare Aprobarea proiectului nu va genera modificări și în textul altor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului Proiectul va fi avizat și consultat, conform procedurii stabilite de legislația în vigoare, va fi transmis spre consultare autorităților de resort.

Ministru

Ala NEMERENCO